

“Tavaline on igav!”

Rauno Elp (44) on teinud Rahvusooper Estonia solistina juba üle paarikümne aasta säravaid rolle, neist värskeim on nimiosa 14. mail esietendunud krimiooperis “Cardillac”.

Tekst EGLE HAIDAK Foto LIINA VIRU/ESTONIA

Pea sajandivanuse operi nimitelgelane on kullassepp Cardillac, kes loob hingematvalt kauneid ehteid. Olles jäägitult oma ehtesse kiindunud, tapab ta ehted soetanud kliendid, et enda looming tagasi saada. Tehniliselt väga keeruline, aga uskumatult moodne ooper, kinnitavad asjaomased.

Krimiooper kõlab põnevalt – kes ja miks võiks seda vaatama tulla?

Minu meelest on kõige tähtsam, et inimesed tuleks teatrisse eelarvamusteta. “Cardillaci” kohta julgen öelda, et see on väga terviklik etendus: muusika, dekoratsioonid, kostüümid, lavastus, valgus – siin on kindlasti kõigil nii vaadata kui ka kuulata. Teatris tuleb ikka aeg-ajalt arutusele küsimus, kellele kuulub kunst. Üldiselt tuleb plakatliku väljendiga “kunst kuulub rahvale” nõustuda, aga peategelane Cardillac nii ei arva, ta on fanaatiliselt ja haiglaselt kiindunud oma loomingusse, sellest siin intriig ja tema isiksuse kahestumine. Mina proovin ebasümpaatse peategelase nii palju inimlikuks ja sümpaatseks mängida, et publikul temast ehk isegi kahju hakkaks. Ooperil on muuseas nii ilus lõpp, et vabalt võib pisar silma tulla.

Hiljuti lahkunud Maia Plissetskaja ütles kunagi intervjuus Urmas Otile, et ta ei saa aru neist loojatest ja kunstnikest, kes loovad iseendale, ja lisas dramaatiliselt, et tema pole iial midagi teinud iseendast lähtudes, teda paneb looma ainult publik. Kuidas teiega lood on?

Olen nõus – kui ma endale tahaks laulda, võiksin kodus ölle taga joriseda. Ilma publikuta pole võimalik ennast käima tõmmata, ma isegi ei tea, kas see on vastustustunne või hoopis närv, aga olen aru saanud, et proov ja etendus on kardinaalselt erinevad. Muidugi on ka iga etendus erinev. Ma ei lähe kunagi lavale niimoodi, et tean viimse, mis laval juhtub, alati on ootama-

tusi ja nii sünnib looming uuesti ja uuesti. Kui kõik liiga täpselt paigas oleks, tunneksin ennast kui marionett nukuteatris.

Kui vahetult publik ooperis reageerib? Mulle tundub, et pigem vaoshoitult ja päris sellist dialoogi ei teki, nagu näiteks sellesama mainitud nukuteatri või nüüd nii levinud püstijalakomöödia publikuga?

Mul on ka selline tunne, et ooperit peetakse liiga akadeemiliseks ja inimesed ise püüavad siis vastavalt sellele olla kuidagi liiga väljapeetud. Pärast vaheaega, kui inimesed on puhvetis ära käinud, enamasti asi muutub. Eks meil on põhjamine publik, kes kardab olla vahetu. Võib-olla pole kõik meie artistid ka nii tulised, et laval mürgeleks, aga ma julgen ikka öelda, et meil sünnib vahepeal nii lähedaid asju laval, et kusagil lõuna pool rõõmustaks publik katuse õhku.

Kas meie oma inimesed on ooperisse tagasi jõudnud või annavad publikus tuntavalt tooni põhjanaabrid?

Mul on hea meel, et meie lapsed ja noored on ooperisse jõudnud, eks me teeme tööd ka selle nimel ning nemad on hea vahetu publik. Tõsisemate ja erilisemate tükide puhul on päris selgelt näha, et meil on üsna kindel hulk publikut, kes sellist asja vaatama tuleb. Kui nemad ära käivad, ei pruugi etendus enam väga pikalt mängukavas püsida. Siis on tehtud tööst küll valusalt kahju. Meil tuleb Tambergi ooper “Cyrano de Bergerac”, kõige ilusam ooper, mis Eestis kirjutatud, aga kahjuks ei too publikut saali. Klassikalised Carmenid-Traviatad on enamasti täissaalile. Aga põhjanaabreid võib olla ligi pool publikust küll.

Mida Estonia praegusest mängukavast soovitaksite kindlasti vaadata, enne kui hilja?

No muidugi neid etendusi, kus mina mängin! Nali naljaks, aga need on väga head tükid. Kindlasti soovitan lisaks “Cardillacile” oopereid “Faust” ja “Tannhäuser”!

Kuidas aitab ooperis kostüüm rolli teha? Kui palju te kunstnikega koostööd teete?

Meil on viimasel ajal ikka väga põhjalikud kunstnikud, kellel on kõik täpselt paigas. Daamid ehk sekkuvad rohkem, aga meestel on pigem peamine, et poleks mõni nõel kostüümi ununenud, hakkab laulmist segama, ausalt, on sedagi juhtunud! Aga mina isiklikult hindan neid kunstnikke, kes tahavad luua ja kellel on fantaasiat. Minu meelest võiks lavastuse kostüümid

kokku olla pea selline tervik ja sündmus, nagu on kõrgmoekollektsiooni esitus. Ega kummagagi ei pea tänavale minema, aga elamus on oluline!

Kuidas te oma stiili viie sõnaga kirjeldaksite?

Mugav. Korralik. Värvil peab olema.

Millised on teie olulisemad moemälestused varasest noorusest?

Mul ei olnud kohustuslikku välismaa sugulast, seepärast tuli ise leidlik olla. Näiteks ühe talve koolirüetuse oli selline: mingitest Vanemuise etendustest pärit kalifeepüksid, vildid, ilma kraeta pintsak, puhvaika ja peas isa vana papaaha. Lisaks gaasimaskikott, kuhu peale kõik said kirjutada, mida nad maailmast arvavad. Malevas oli meie vorm vildist talvesaapad, mustad spordipüksid stiilis “60 aastat nõukogude jalgpalli”, valge maika ja karvamüts peas – no selline suverüetuse. Ühesõnaga polnud see õige punk ega midagi, aga fantaasial lasti lennata ja kõik pidi ikka kiiksuga olema.

“Mulle meeldib šoppamine! Mul kohe on hea nina ja tean, kust leiab soodsad hinnad ja eripakkumised.”

Kust kõige meelsamini riideid hangite?

Eri kohtadest, mulle meeldib šoppamine! Mul kohe on hea nina ja tean, kust leiab soodsad hinnad ja eripakkumised. Abikaasaga koos on tore osta. Ta soovib julgeldi asju, mille kohta teinekord arvan, et ei tea, kas sellega nüüd tööle passibki tulla, aga tihti saavad just need tähelepanu ja siis ma kiidan jälle naist. Mõni asi on teatrist ka koju tulnud, mul on korralik päris-nahast pintsak ussinaha mustriga, kui see teatris pärast etendusi üle jäi, tahtsin seda nii endale, et peaaegu rippusin selle küljes! Lõpuks saingi endale, 15 euroga! See oli spetsiaalselt mulle ühe Puccini ooperi jaoks *second hand*ist otsitud, aga rohkem mul teise ringi asju kodus pole. Nüüd Cardillaci rolli jaoks leiti mulle küll ka kusagilt sekkarist nõrksaapad, no vaata neid – mul on natuke kõhe, need näevad välja nii, et raudselt on mõne sõduri jalas kusagil Iraagis või Afganistanis käinud.

Eestis kipuvad asjad natuke kallid olema, pean silmas just meie moekunstnike loomingu ja rõivafirmade toodangut. Mu naine on gümnaasiumis õpetaja, ta peab ka klassi ees

kena olema ja head eeskujuga andma, meil on selge plaan suvel tühja kohvriga Münchenisse sõita ja korralikult ostelda.

Mida teile eriti meeldib osta ja mida teie garderoobis pole?

Särke on mul ikka omajagu kodus, ma ei ole kokku lugenud, aga usun, et paar kuud jutti kataks küll erinevate särkidega ära. Teksaseid on ka, aga mitte palju, vast 15 paari. Ülikondi mul üldse ei ole! Ülikond on ebamugav ja kuna mul on see nagunii pooleldi tööriietus, siis vabal ajal jääb ära. Ja mul ei ole mitte ühtegi jopet! Aksessuaare ka pole, ainult abielusõrmus. Tegelikult on ühed edevad kuldseid mansetinööbid ka, üks Eesti ehtekunstnik valmistas need “Maskiballi” ainetel, ideaalsed teatris pidulikel puhkudel frakiga kandmiseks.

Millest võiks pajatada teie riidekapp, kui ma temaga intervjuu teeks?

Ta vist arvaks, et ma olen liiga edev, võiks olla selles ametis tõsisem. Küllap ta ütleks, et see vend arvab siiani, et on 18.

Aga ma tunnengi ennast kogu aeg, nagu oleksin 18, ja keeldun vanemaks saamast!

Kuidas Eesti mehed teie arvates riides käivad?

Võiks värvikamalt käia! Eestlane käib tegelikult korralikult riides ja on põnevaid tüüpe ka. Igal juhul lähedamalt kui soomlased. Sakslased on toredad, neil annab teinekord tooni ka rahvarõivas, seal on ikka korralik *lederhosen* au sees. Aga meestel on võimalus detailide ja peenemate nüanssidega palju ära teha – äge sall, värvilised kingad.

Aga naised? Kas on midagi, mis mõjub naiste juures ligitõmbavalt nagu palderjan kassile?

Kasukas.

Päriselt?

Päriselt muidugi! Ja naised peaksid käima kleidi või seelikuga. Ma olen abielus inimene, ega ma jalgu ei vaata, aga no lihtsalt nii ilusaid sukki on olemas!

Mida ma ei küsinud, aga tahaksite lugejale öelda?

Ostke Moodi, see on hea ajakiri! Ja jääge iseendaks, aga pidage meeles, et tavaline on igav! ■